

ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ СОСНОВИХ НАСАДЖЕНЬ, УРАЖЕНИХ КОРЕНЕВОЮ ГУБКОЮ, У ЛІСОВОМУ ФОНДІ ФІЛІЇ ГАДЯЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»

Магар В.О., гр. 205-22м-02

Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доц. **В.В. Назаренко**
Державний біотехнологічний університет

Коренева губка (*Heterobasidion annosum* (Fr.) Bref.) є збудником кореневої гнилі, що спричиняє ураження соснових насаджень. Особливо це проявляється в соснових культурах, створених на староорних землях (Ведмідь та ін., 2013; Михайліченко та ін, 2020). Незважаючи на численні дослідження стосовно вивчення біології збудника хвороби (Булат, 2006; Усцький, 2016), абсолютно ефективних методів захисту соснових насаджень від кореневої губки донині немає, а продовження досліджень за цим напрямом, є абсолютно обґрунтованим.

Дослідження росту та стану соснових насаджень, уражених кореневою губкою, і визначення впливу патогену на їх таксаційні показники проводили на землях лісового фонду філії Гадяцьке лісове господарство ДП «Ліси України».

Згідно матеріалів лісовпорядкування, площа соснових насаджень, уражених кореневою губкою, на території підприємства постійно зростає. Хворобою здебільшого уражуються середньовікові та пристиглі (VI–X класи віку) чисті соснові деревостани штучного походження, що ростуть в умовах свіжого бору та субору – 42 % та 52,3 % відповідно від загальної площі соснових насаджень філії, уражених кореневою губкою.

Розповсюдження кореневої губки обумовлює погіршення лісівничо-таксаційних показників соснових насаджень та суттєво знижує їх продуктивність. Так, середньовікові та пристиглі соснові деревостани, уражені кореневою губкою, мають запас на одиниці площі менший майже на 100 м³ у порівнянні зі здоровими насадженнями відповідного віку. Густота та повнота досліджуваних соснових насаджень в осередках всихання є меншими на 25–50 % порівняно із деревостанами міжосередкового простору. Середні висота та діаметр сосни в осередках всихання є меншими на 3–8 %. Кількість сухостійних дерев та їх запас в осередках всихання навпаки, більші в 6–32 рази. Ступінь пошкодження соснових насаджень в осередках всихання коливається від середнього до сильного. За станом культури сосни в міжосередковому просторі є ослабленими, а ступінь ураження – слабким. Дослідження змішаних, листяно-соснових культур, створених на староорних землях, показало, що останні є більш стійкими до ураження кореневою губкою та відзначаються кращим санітарним станом, ніж чисті соснові.